

Frimerke posten

Nr. 5/2016
Posten Norge
Frimerketjenesten

Julefrimerker

Fredrik Skavlan er kunstneren
bak årets julefrimerker.

NYE FRIMERKER Side 8

Vakker gravyre

NYE FRIMERKER Side 4

Gledessprederen

FOLK OG FRIMERKER Side 12

Nye frimerker

Variert frimerkeprogram også i 2017.

I 2017 er det hundre år siden det første internasjonale samiske møtet i Trondheim. Dette markeres med frimerker på samenes nasjonaldag 6. februar. I februar utgis også frimerkene som feirer kongeparets 80-årsdager. Sykkel-VM 2017 arrangeres i Bergen, og Posten utgir frimerker til arrangementet. Østfold preger frimerkeåret med to utgivelser; Fredrikstad fyller 450 år og det er 150 år siden Tuneskipet ble gravd ut. Norsk bilindustri tok aldri helt av, men det har vært produsert flere helnorske biler. Noen av disse kommer på frimerker i oktober.

Totalt blir det utgitt ca. 24 frimerker i 2017.

Dato	Tema	Type	Kunstner/designer	Utsendelse
02.01.	Fugler	Rull	Viggo Ree/Enzo Finger	21.feb
06.02.	Tråante 2017	Hefte	Astrid Båhl	21.feb
21.02.	Kongeparet 80 år	Ark	Gina Rose	21.feb
21.04.	Tuneskipet	Rull	Kristin Granli	21.apr
21.04.	Riksarkivet 200 år	Ark	Jørn O. Jøntvedt	21.apr
21.04.	Slott (Europafrimerker)	Ark	Madeleine M. Karlstrøm	21.apr
09.06.	Fredrikstad 450 år	Ark	Magnus Rakeng	09.jun
09.06.	Sykkel-VM Bergen 2017	Hefte	Ragnar Aalbu	09.jun
09.06.	Personjubilæer	Ark	Sverre Mørken	09.jun
07.10.	Norske biler	Rull + miniatyrark	Enzo Finger	07.okt
10.11.	Høyrsselsaka	Ark	Trond Nordahl	10.nov
10.11.	Julefrimerker	Hefte	Ikke avgjort	10.nov

Med forbehold om endringer

Kjære kunde!

Fredrik Skavlan er ikke bare en kjent TV-personlighet, nå er han også frimerkekunstner.

Skavlan er godt kjent som talkshow-vert på TV. Mindre kjent er det at Fredrik Skavlan er både tegneserieskaper og bokillustratør. Og nå er han også frimerkekunstner. På årets julefrimerker har Skavlan fått plass til både pakkelevering og julenissens kjelketur på vei hjem til jul.

To personjubileer markeres denne gangen med egne frimerker. Johan Sverdrup regnes som parlamentarismens far i Norge. Forfatteren Tor Jonsson var den første som skrev om «bygdedyret», og blir regnet som en av sin tids store lyrikere. Sverre Morken har formgitt og gravert begge frimerkene.

Første frimerkeutgivelse neste år er allerede 2. januar. Det er mange spennende temaer i frimerkeprogrammet for 2017, les mer på side 2.

I bladet kan du også lese om Mona Dedekam Pederssens glødende interesse for kort- og brevskrivning.

Vi går snart inn i en hektisk førjulstid. Vi ønsker allerede nå Frimerkepostens lesere en riktig god jul. Og ikke glem julekortene da!

Vennlig hilsen

Halvor Fasting

Halvor Fasting
direktør

Innhold

NYE FRIMERKER

Personjubileum
Side 4

Julefrimerker
Side 8

FOLK OG FRIMERKER

Gledessprederen
Side 12

HEGES SKRÅBLIKK

Side 16

ØRNS SPALTE

Side 20

ÅRSPRODUKTER

Side 28

Posten Norge AS, Frimerketjenesten

Postboks 250
0510 OSLO

Besøksadresse:
Persveien 34/36, 0581 OSLO

E-post:
frimerketjenesten@posten.no
Internett: posten.no/frimerker
Telefon: +47 23 14 78 70
Telefaks: +47 23 14 78 00

Nordea Bank, Oslo
Kontonummer: 6003 06 35097
IBAN-nr.: NO25 6003 06 35097
SWIFT: NDEAN0KK

Redaksjon: Arnfinn Skåle (redaktør),
Halvor Fasting, Rune Øyen.

Design: Posten Norge AS,
Konsernkommunikasjon, Design
Forsidefoto: Leif Ørnelund/Oslo Museum
Trykk: Byråservice

I år er det 200 år sidan «den norske parlamentarismens far», Johan Sverdrup, vart fødd. Hundre år seinare kom forfattaren og diktaren Tor Jonsson til verda.

Personjubiläum

To viktige personar på kvart sitt felt
vert heidra med frimerke.

Johan Sverdrup vart fødd 30. juli 1816 på Jarlsberg hovudgard i Vestfold. Han var jurist, politikar for Venstre, stortingsrepresentant og statsminister. Han vert rekna som «den norske parlamentarismens far».

Venstre

Heilt frå si første stortingstid i 1851 var Sverdrups mål å få i stand ei brei demokratisk liberal samling for å kunne gjennomføre store demokratiske merkesaker. Hans politiske program var konsentrert om å skape størst mogleg sjølvstende i forholdet til Sverige, og å kjempe mot maktfordelingslæra i Grunn-

lova, som gjorde regjeringa til ei statsmakt sidestilt med Stortinget. Han hevda at all makt burde samlast på Stortinget sine hender, og at regjeringa burde vere heilt under parlamentarisk kontroll. Sverdrup vart statsminister i Noregs første venstreregjering i juni 1884. Han var også sjef for Marinedepartementet i 1884–85, Armédepartementet i 1885 og for det nyoppretta Forsvarsdepartementet i 1885–89. Sverdrup vert rekna som parlamentarismens far i Noreg.

Forfattar frå Lom

Tor Jonsson vart fødd 14. mai 1916. Han var ein forfattar og journalist

Johan Sverdrup vart vald inn på Stortinget i 1850, 16 år før Stortingsbygningen stod klar. Den nye Stortingsbygningen vart teken i bruk 5. mars 1866.

Tor Jonssons lyrikk lever i spenninga mellom livslyst og dødslengt. Både prosa og poesi er merka av røynsler frå hans eige liv.

frå Lom kommune i Gudbrandsdalen. Han var politisk radikal og pasifist, og er særleg kjend som lyrikar og essayist. Artiklane hans er prega av eit kritisk syn på sosiale og kulturelle tilhøve i bondesamfunnet; lyrikken lever i spenninga mellom livslyst og dødslengt. Både prosa og poesi er merka av røynsler frå hans eige liv.

Forfattarskap

Forfattarskapen hans omfattar alle sjangrar, men det er for lyrikken og essaya han er mest akta. Han vart sterkt prega av oppveksten, noko ein kan sjå att i fleire av dikta hans. Mange av dikta til Tor Jonsson handlar om spenninga mellom individet og fellesskapen, det siste representert ved det heimekjende bygde-

samfunnet, eit miljø han ofte opplevde som knugande.

Slutten

I januar 1951 tok Tor Jonsson sitt eige liv. Jonsson hadde ein avtale med Tarjei Vesaas om at dei skulle møtast på Bondeheimen i Oslo, men så dukka han ikkje opp. Vesaas visste at Jonsson kunne trekkje seg tilbake til ei hytte der han ofte sat når han ville vere for seg sjølv. Denne gongen vart Tarjei Vesaas uroleg, og saman med forfattaren Jan-Magnus Bruheim frå Skjåk reiste han ut for å finne Jonsson. Vesaas og Bruheim banka på, men ingen svara. Dei fekk opna døra, og fann Tor Jonsson medvitslaus attmed eit tomt pillerglas. Saman fekk dei han på sjukehuset, men han hadde fått i seg for mykje, og døydde snart etter.

NK 1946

Portrett av Tor Jonsson. I bakgrunnen fjellet Lomseggen, ei nesleplante og diktet «Heimkjenning», attgjeve med løyve frå Det Norske Samlaget.

NK 1947

Portrett av Johan Sverdrup. I bakgrunnen Stortingssalen fotografert av Anett Kallestad.

Personjubiläum

Dato: 11.11.2016

◀ Førstedagsbrev
kr 56,-

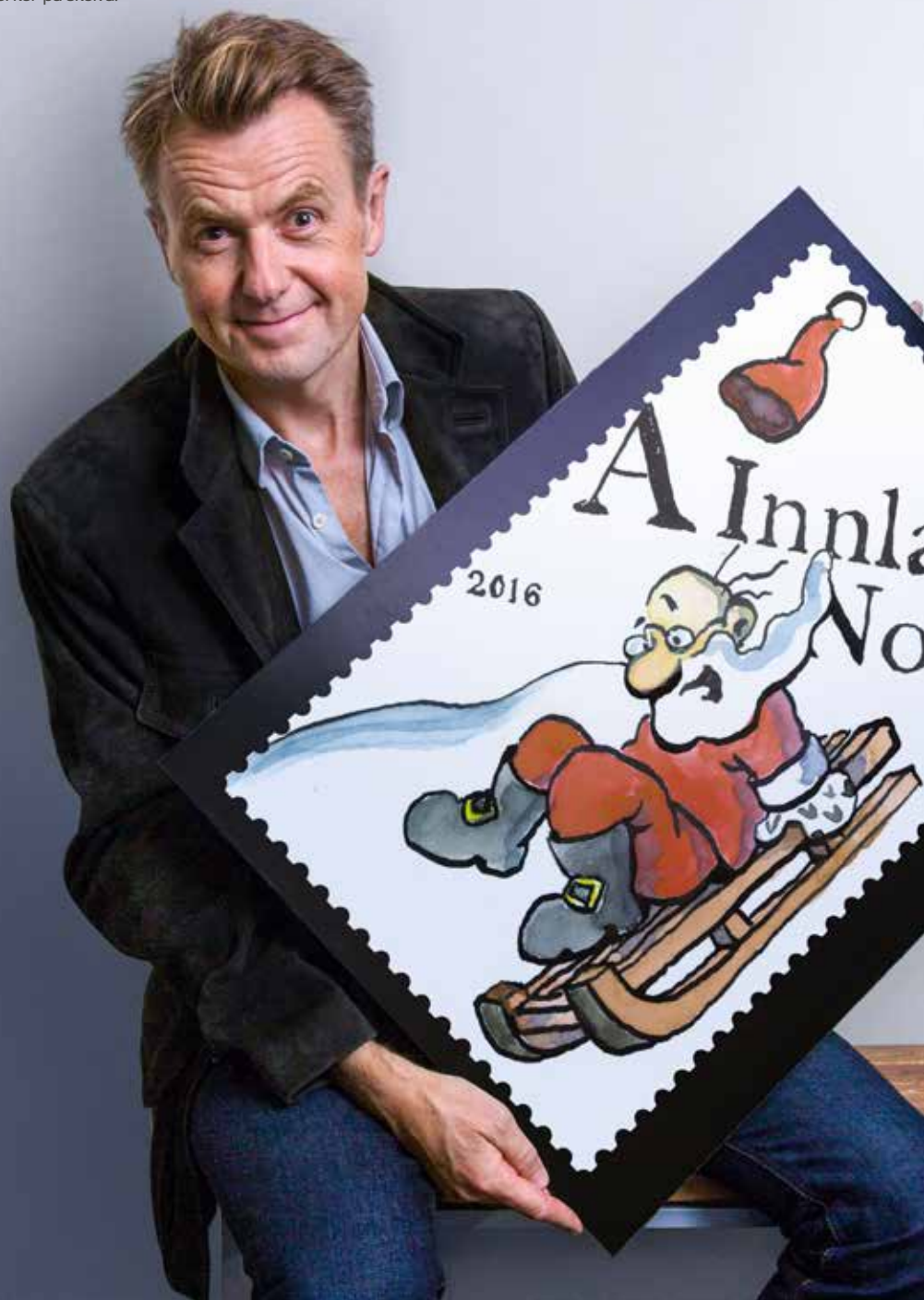

▲ Førstedagsstempel

Nummer: NK 1946-1947
Motiv: Tor Jonsson 100 år, Johan Sverdrup 200 år
Utforming/gravyre: Sverre Morken
Foto: Tor Jonsson: Foto © NTB Scanpix
Johan Sverdrup: Foto ukjent
Verdi: Kr 20,00 – kr 30,00
Opplag: 400 000 av kvart frimerke
Utgjeve i : Ark à 50 frimerke
Trykk: Ståltrykk/offset frå Joh. Enschedé
Security Print, Nederland

Salsprisar
Presentasjonsfoldar: kr 65,-
Samlarsett: kr 121,-
Samlarblad frimerke kr 75,-
Samlarblad FDC kr 81,-

Fredrik Skavlan vil utfordre
litt, og har tegnet årets
julefrimerker på skeiva.

På skeiva med Skavlan

Han ville gi julenissen litt ekstra fart. Derfor har Fredrik Skavlan tegnet julefrimerkene på skrå.

Vi møter Fredrik Skavlan i lokaler til produksjonsselskapet hans, Monkberry, i Oslo sentrum. Avtalen om at han skulle tegne årets julefrimerker ble gjort allerede i juni 2015. Nå skal han endelig få se resultatet.

– Jeg synes de ble veldig fine. Andre får vurdere dem faglig, men de ble slik jeg hadde håpet på. Det er egentlig tenkt at de kan stilles på skrå på konvolutten. Snur man det med kjelken på skrå slik at teksten kommer rett, går det veldig mye forttere nedover med nissen, som skal rekke frem til jul.

Ville utfordre

Skavlan bedyrer at han ikke kjente til retningslinjene for frimerkeplassering på forhånd, men at han fikk mange beskjeder.

– Posten er bygget på strenge konvensjoner og retningslinjer, og

jeg ville utfordre disse litegrann. Frimerkene funker på vanlig måte også, men jeg synes det var litt moro med denne varianten.

Refusert

Ideen til motivene ble til gjennom en lang prosess. Tegningen har han ved siden av TV-jobbingen, og da Posten spurte, var det lenge siden sist han hadde gjort en tegnejobb.

– For en tegner var dette som å få mandelen i grøten. Men det var mye vanskeligere enn jeg trodde, juryen var streng og refuserte meg to ganger. Jeg hadde flere ideer som de ikke likte, og må ærlig innrømme at det er jeg ikke så vant til. Jeg kan i dag se at juryen hadde helt rett, sier Skavlan og ler.

Hans personlige forhold til frimerker er at de må være i hus i tilfelle han skal sende et brev.

FREDRIK SKAVLAN

- Født 1966
- Journalist, programleder og tegner
- Har bl. a. jobbet i Morgenbladet, Dagbladet og NRK
- Illustrert en rekke bøker
- Siden 1996 programleder for underholdningsprogrammer på TV, særlig kjent fra «Først og sist» og «Skavlan»
- Tildelt Gullruten for beste programleder i 1999

«Men i år må jeg begynne å sende julekort igjen, for nå kan jeg jo sende mine egne frimerker.»

– En sjeldenhet, dessverre, ettersom hele dagen er elektronisk. Men sender man først et brev eller får et, så er det utrolig hyggelig. Den største forskjellen er at det man sender med frimerke, på er gjennomtenkt. Skrevet ned for hånd eller printet ut, brettet sammen, lagt i en konvolutt, påført adressen, satt på frimerke og lagt i en postkasse.

La lista høyt

Når det gjelder julekort kan den nyslåtte frimerkekunstneren se tilbake på en stolt fase i livet.

– Jeg lagde julekort sammen med en poet og en kunstner jeg var i kontorfellesskap med. Vi hadde få oppdrag, så hvert år brukte vi en måned på å lage julekort til 80 utvalgte venner og kjente. Det var ekstremt forseggjorte kort, et år laget vi et vakkert silketrykk, et annet år gjorde vi et helt julehefte. Ja, også laget vi en julekrybbe med oss selv i hovedrollen, det var alltid

oss selv i hovedrollen, som du kunne klippe ut og brette sammen.

Må gå begge veier

Det intense julekortarbeidet kostet mye tid og penger, men mottakelsen sto ikke helt til innsatsen.

– Folk uttrykte begeistring, men jeg fikk nesten ingen tilbake. Et år fikk jeg bare ett, fra noen jeg ikke engang hadde sendt julekort til, nemlig parafinleverandøren min. Det var da jeg bestemte meg for å runde av. Det var et langt forsøk på å skape julekorttradisjon, men det må gå begge veier.

Etter ti år innså altså de tre kunstnerne at de muligens hadde lagt lista for høyt.

– Jo, det var det vi fant ut til slutt, at vi nok burde gjort det litt enklere. Men i år må jeg begynne å sende julekort igjen, for nå kan jeg jo sende mine egne frimerker, sier han.

Som attpåtil står på skrå.

TEKST: HEGE Ø. GRUBBEN
FOTO: HÅVARD JØRSTAD

NK 1948

På dette frimerket er nissen på vei opp en bratt bakke i dyp snø med kjelken full av de siste pakkene som skal leveres til jul.

NK 1949

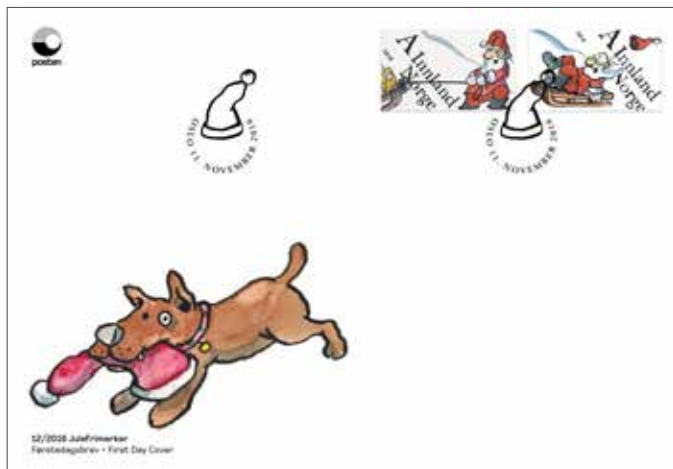
Pakkene er levert, kjelken er tom, og nissen aker i full fart ned den bratte bakken slik at han også rekker hjem for å feire jul med sine.

Illustrasjon © Fredrik Skavlan

Julefrimerker

Dato: 11.11.2016

◀ Fjorstedagsbrev
kr 28,-

▲ Fjorstedagsstempel

Nummer: NK 1948-1949
Motiver: Pakkene leveres, hjem til jul
Kunstner: Fredrik Skavlan
Verdi: Kr 11,00 (valør A-Innland) x2
Utgitt i: Hefter à 10 selvklebende frimerker
Opplag: 3 380 000 av hvert frimerke
Trykk: Offset fra Joh. Enschedé Security Print, Nederland

Salgspriser
Presentasjonsfolder: kr 37,-
Samlersett: kr 65,-
Samlerblad frimerker: kr 47,-
Samlerblad FDC: kr 53,-
Gullbrev: kr 99,-

Mona Dedekam Pederssen fra
Asker er nok en av Norges ivrigste
brev- og postkortskrivere.

Viktig å glede andre

Hun sender mellom fire og åtte kort eller brev hver eneste dag. Det har hun gjort hele sitt voksne liv.

Tidligere i år fylte Mona Dedekam Pederssen fra Asker 70 år. Sønnen Tor fortalte oss om hennes glødende interesse for kort- og brevskrivning. I en tid med synkende brevolum og lite frimerkefrankert post syntes vi dette var så morsomt at vi inviterte henne til å besøke oss i Frimerketjenesten. Her fikk Mona, mannen Per-Kristian og sønnen Tor høre litt om frimerker, og vi fikk høre om en glødende interesse for kort- og brevskrivning. Til slutt fikk hun overrakt personlige

frimerker med ungdomsbilde av seg selv til bruk ved fremtidig kort- og brevskrivning.

Startet tidlig

Mona startet tidlig å skrive brev og postkort. Senere har det blitt en del av hennes livsstil. Hun skriver til venner selv om det ikke er en spesiell anledning, kanskje bare for å ønske noen en fin dag eller vise at hun bryr seg om vedkommende. Responsen lar da heller ikke vente på seg. Rett som det er

Mona skriver til venner og familie selv om det ikke er en spesiell anledning, kanskje bare for å ønske noen en fin dag eller vise at hun bryr seg om vedkommende.

får hun takkebrev (de ivrigste ringer) med meldinger som «du reddet dagen min» eller «nå ble jeg virkelig glad». Hun har til og med postkort liggende i bilen slik at hun kan skrive til noen dersom hun får en ledig stund. Når hun besøker oss, har hun og mannen nettopp kommet hjem etter fire uker på hytta i Østerdalen. I denne perioden har Mona skrevet 200 hilsener til venner og kjente.

Julekort

Nå er det snart jul, og Mona skriver selvfølgelig mange julekort og -brev. Hele 250 mottakere kan glede seg til å få kort fra henne. Og da nytter det ikke å svare på e-post eller sms. Noen av de eldste vennene ringer, de andre sender kort eller brev. Mannen forteller at mens barna var små ble de enige om å sende julebrev

de hadde printet fra egen PC. Men Mona satt likevel og skrev personlige hilsener på hvert julebrev, så de gikk tilbake til håndskrevne julebrev.

Det personlige

I Posten hadde vi for noen år siden slagordet «Den som har noe viktig å si, skriver det». Mona Dedekam Pederssen er personen som befester dette slagordet. Uansett hvor mange elektroniske hjelpemidler vi omgir oss med, er det ingenting som kan erstatte det personlige, håndskrevne brevet. Det kan Monas venner bekrefte.

Og vi i Posten kan bare si: Vi heier på deg Mona, og håper du fortsetter å skrive både brev og postkort. Vi skal gjøre alt vi kan for å få dem levert!

TEKST: ARNFINN SKÅLE

Etter å ha besøkt frimerketjenesten, benyttet Mo-na noen ledige minutter til å skrive en hilsen til barnebarnet Casper.

Kjære Casper
Oglo, 23.08.16
Nå har jeg vært på postens
frimerketjeneste på Alnabru
Så lenge

Utdraget frå «Fattig ynskje» illustrerer korleis Tor Jonsson var prega av motstridande kjensler og meiningar, fattig og rik, kjærleik og død...

Illustrasjon: © Anniken Riiser Hølbakken

Kontrastfylt skrivekunstnar

Tor Jonsson skreiv skarpt om såre tema, og rører framleis 100 år etter.

Då Tor Jonsson døydde i 1951, knapt 35 år gammal, sto det i ein av nekrologane at han dessverre ikkje kom til å bli hugsa ved 100-årsjubileet fordi han hadde skrive for lite og døydde for ung. Den spådomen er gjort kraftig til skamme. Frimerket som blir utgjeve for å heidre forfattaren under jubileet er eitt av fleire dømme på det.

Den mest kjende novella hans er «Liket» frå 1949. Ordet mobbing eksisterte ikkje på den tida, men han var oppteken av temaet og skreiv novella om dei beinharde krava til konformitet og kustus som rådde i bygda. Og kva dramatisme konsekvensar det kunne få om ein ikkje passa inn. Då den sto på trykk i «Jul i bygda» same året såg også Bygdedyret dagens lys. Det var den einaste gongen Jonsson nytta ordet, men det har vorte ståande som ei velkjend førestelling om dei negative sidene ved livet på bygda, eit slags landleg motstykke til Janteloven. Novella er filmatisert og brukast i samband med anti-mobbearbeid i skolen.

Jonsson vaks opp under stor fattigdom og var prega av motstridande kjensler og meiningar, fattig og rik, kjærleik og død. Desse let han kome til uttrykk i sitt liv som skrivande kar. I tillegg til skribent og diktar prøva han seg som redaktør i eit par aviser. Han vart oppfatta som sær og eigenrådig, med ei sylkvass tunge. Til Hallingdølsens julenummer i 1946 skreiv han nok ein artikkel som sette sinna i kok. Så gale var det at presten tordna mot han frå preikestolen fyrste dag jul. 9. januar 1947 sto det ein liten notis i avisa om at Torgeir Lid var ny redaktør. Ikkje eitt ord om Tor Jonsson.

Men om hundre år ser vi at ingen ting er gløymt, dikteren og avis mannen Jonsson blir feira over heile landet. Med rette.

Hege Grubben

Hege er utdannet journalist og jobber som Social Media Manager i Posten Norge. Opprinnelig mosjøværing, men bor i Oslo. Hege ser med skråblikk på våre frimerkeutgivelser.

Endelig på lager

Denne gang tilbyr vi frimerker vi ikke har hatt i vårt sortiment tidligere, eller som vi har vært utsolgt for.

Antallet er begrenset, så send inn din bestilling allerede i dag.

Bestill på posten.no/frimerkebutikken eller på vedlagte kupong.

1872/75 Posthorn (skilling)

NK 21 III, 7 skilling brun, hvitt papir, lys gummi...1 500,-

1898/1908 Posthorn (Knudsen, tg. 14 1/2 x 13 1/2)

NK 81 30 øre2 200,-

1877/78 Posthorn (skravert)

NK 24 Ia, 5 øre ultramarin, stående v.merke...3 400,-
NK 31 60 øre1 500,-

1910/18 Kong Haakon VII

NK 110 IIa 1,00 kr blågrønn, hvitt papir.....4 500,-

1909/19 Posthorn

NK 102 a 15 øre rødbrun.....	3 300,-
NK 103 20 øre.....	320,-
NK 109 I 60 øre mørk blå.....	4 000,-
NK 109 II 60 øre lys grønnblå.....	1 450,-

Portomerkene skulle brukes på forsendelser som var ubetalt eller utilstrekkelig frankert.

HVORFOR PORTOMERKER?

OPPKREVING: Ordningen med portomærker ble innført i Norge 1. juli 1889. Merkene skulle brukes på forsendelser som var ubetalt eller utilstrekkelig frankert. De skulle klebes på baksiden av sendingen ved ankomst til utleveringsstedet og stemples der. Ved utleveringen skulle beløpet så kreves opp av mot-takeren. Portomerkene skulle også benyttes til betaling av returporto for pakker som ikke kunne leveres eller ikke hadde blitt hentet. De ble også benyttet for å kreve opp gebyr for pakker som først ble hentet etter at liggefristen hadde utløpt.

I alt kom det ut 18 ulike portomærker i Norge, med valører fra 1 øre og opp til 2 kroner. Bruken av portomærker opphørte 1. oktober 1927. Etter denne datoen skulle man isteden benytte vanlige frimerker, som ble stemplet med bokstaven T.

1927 Luftpost I

NK 155 I 45 øre, svak rammelinje.....	1 250,-
---------------------------------------	---------

1921/22 Portomærker «Å betale»

P 15 a 40 øre mørk blå.....	260,-
P 15 b 40 øre matt blå.....	3 200,-
P 16 1,00 kr.....	950,-

Amelia Earhart, frontfigur for luftfarten på 1920- og 30-tallet og opptatt av at kvinner både kunne, og skulle, gjøre det samme som menn.

Amelia Earhart

Fly og kvinnesak

Blant flyhistoriens pionerer har også kvinnene markert seg, både i rekordlistene og i filateliaen.

En av disse var tyske Elly Beinhorn, som døde noe over hundre år gammel i november 2007. En annen var amerikanske Ruth Rowland Nichols (1901-1960), som på sin tid hadde hele 35 rekorder for kvinnelige piloter. Den mest berømte av dem alle er likevel amerikanske Amelia Earhart.

Frontfigur

Amelia Earhart var en frontfigur for luftfarten på 1920- og 30-tallet. Hun hadde en sjelden utstråling og var verdensberømt lenge før hun forsvant med sin navigatør Fred Noonan i 1937. Forsvinningen førte til en av de største leteaksjonene i luftfartens historie. Spekulasjonene omkring forsvinningen

kan best sammenliknes med de som senere oppsto etter mordet på president John F. Kennedy.

Amelia Mary Earhart ble født i Atchison i Kansas 24. juli 1897. Allerede som ung pike var hun mest opptatt av slike ting som tradisjonelt var forbeholdt tidens gutter, deriblant å klatre i trær og drive rottejakt med eget gevær. Hun var alltid opptatt av at kvinner både kunne, og skulle, gjøre det samme som menn.

Det første flyet

Hennes interesse for flyging ble for alvor vekket rundt 1920. Ved hjelp av forskjellige jobber og tilskudd fra moren, klarte hun å skrape sammen penger til flytimer med en

PENGEPREMIE TIL FRIMERKE.

THE NINETY-NINES: Flypioneren Elly Beinhorn var gift med racerkjøreren Bernd Rosemeyer, som ble verdensmester i 1937. Seks måneder etter døde Rosemeyer, og pengepremien fra verdensmesterskapet ble stående i en amerikansk bank. I 1959 fikk Beinhorn vite at orga-

nisasjonen «The Ninety-Nines» ville utgi et frimerke til minne om Amelia Earhart, men manglet penger for å få dette til. Hun husket da pengepremien som fortsatt stod i banken, og disse pengene ble brukt for å finansiere utgivelsen av minnefrimerket i 1963.

annen av datidens berømte piloter, Neta Snook (1896–1991). Flytimene ble blant annet tatt i et «Curtiss JN-4 Jenny», et fly frimerkesamlere kjenner godt fra USAs første luftpostmerker fra 1918. Amelia kjøpte også sitt eget fly, et gult «Kinner Airstar» hun ga navnet «the Canary». Allerede i 1922 fløy hun opp til 14 000 fots høyde, og satte dermed høyde rekord for kvinnelige piloter.

Atlanterhavsflygingen

I 1928 ønsket den rike amerikanske Mrs. Amy Phipps Guest (1873–1959), som bodde i London, å bli første kvinne som krysset Atlanteren i et fly. Familien protesterte, og kontaktet den amerikanske forleggeren og eventyren George Putnam (1887–1950). Han hadde god kontakt med Charles Lind-

bergh, og hadde utgitt Lindberghs selvbiografiske bok «We» to måneder etter Lindberghs oppsiktsvekkende atlanterhavsflyging. Putnams oppdrag var å finne en kvinne «av rett sort» som kunne gjennomføre reisen over Atlanteren i stedet for Amy Guest. Putnams valg falt på den da relativt ukjente Amelia Earhart. På denne flyturen var Amelia Earhart mer passasjer enn pilot, men da flyet landet i Wales 19. juni 1928, ble de to pilotene Wilmer Stutz og Louis Gordon skjøvet helt i bakgrunnen. Det var Amelia, som med god hjelp av Putnam, «stjal showet».

«The Ninety-Nines»

I august 1928 ble Amelia den første kvinnen som fløy alene frem og tilbake over Nord-Amerika. Senere fløy hun denne turen flere

Brev nummer 4 av 50 som ble sendt med Earhart på soloflygingen over Atlanteren i 1932. Adressert til Bernt Balchen og med pilotens signatur.

Amelia Earhart fotografert på 30-tallet.

Foto: © Albert Bresnik/AFP/NTB scanpix

ganger, hver gang på kortere tid. Sammen med andre kvinnelige piloter, tok hun året etter skritt for å få opprettet en organisasjon for kvinnelige piloter. Organisasjonen, som fortsatt heter «The Ninety-Nines» etter antallet medlemmer den hadde i begynnelsen, fikk Amelia Earhart som sin første president i 1931. I dag har organisasjonen mer enn 5 700 medlemmer i rundt 44 land.

«Lady Lindy»

Allerede før atlanterhavsflygingen i 1928, hadde Putnam tatt seg av Amelias PR og forretninger. Dette fortsatte han med mens Ameila selv stadig fortsatte å sette nye rekorder i luften. Putnam pleide å introdusere Amelia som «Lady Lindy», med klar referanse til Charles Lindbergh.

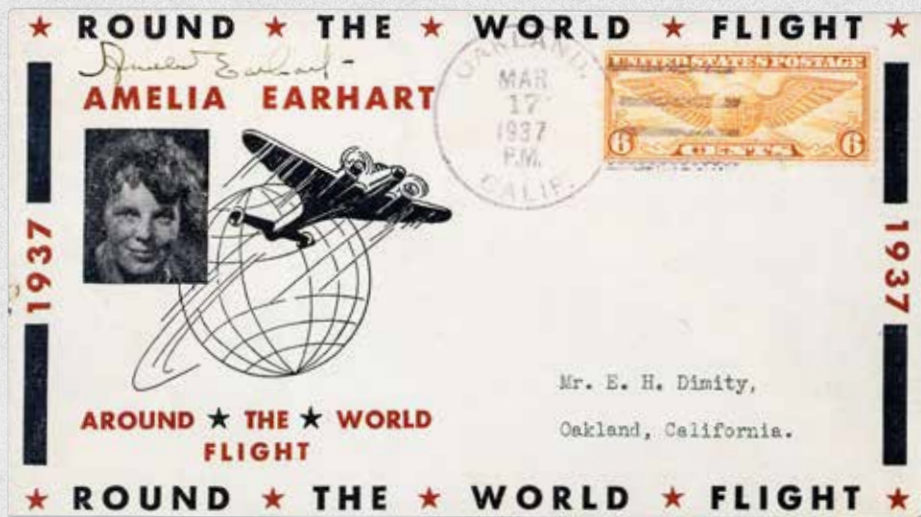
Putnams kone, Dorothy Binney, var en, for denne tiden, svært så selvstendig kvinne. Ekteskapet med en sterk personlighet som George Putnam var langt fra enkelt. Da Amelia dukket opp i Georges liv, ble hun og Dorothy gode venninner, og Amelia ble også Dorothy's «billett» ut av ekteskapet. Da både Dorothy og George var spesialister i å håndtere pressen, ble deres skilsmisse godt stoff for skandalepressen. Amelia og George giftet seg 7. februar 1931, og da ble løftet om at «konen skulle adlyde sin mann» tatt ut av vigselssituale.

Solo over Atlanteren

Atlanterhavsflygingen til Ruth Nicholas i juni 1931 hadde endt med krasj i New Brunswick. Amelia engasjerte sin gode venn,

norsk-amerikaneren Bernt Balchen, som mekaniker, og i et velfungerende fly kunne hun starte sin soloflyging over Atlanteren fra Newfoundland 20. mai 1932. Dette var på dagen fem år etter at Lindbergh gjennomført sin flyging.

Med en modifisert Lockheed Vega-maskin landet Amelia ved Culmore nær Londonderry i Nord-Irland etter 14 timer 54 minutter i luften. Som første kvinne fløy hun i januar 1935 alene fra Hawaii til California på rundt 17 timer, og etter en invitasjon fra den meksikanske regjeringen, ble hun samme år den første som fløy fra California til Mexico by. George Putnam ga også ut Amelias bøker. Allerede i 1928 ble hennes bok «20 Hrs. 40 Min.» om hennes første Atlanterhavsflyging utgitt, og i 1932 kom boken «The Fun of It».

Dette brevet skulle ha vært med Amelia Earhart jorden rundt. Nå er det det eneste gjenværende, av i alt 7 500 brev.

MISLYKKET SPØK

LUFTPOST: Da Earhart og Noonan startet jorden rundt-flygingen i mars 1937, hadde de med seg 7 500 spesialkonvolutter signert av Amelia Earhart og stemplet i Oakland. En av disse konvoluttene var adressert til Amelias venn E. H. Dimity, og Dimity tok konvoluttene ut av postsekken før den andre

flygingen startet i mai. Han tenkte å stå med brevet i hånden når Earhart og Noonan landet etter en vellykket flyging verden rundt, og si at posten hadde fløyet raskere enn Earhart og Noonan. I dag er denne konvolutt unik, mens de 7 499 andre ble borte sammen med flyet og de to ombord.

Amelia Earhart og Fred Noonan fotografert i 1937 med kartet som viser ruten de skulle fly verden rundt.

Amelia fikk mange utmerkelser for sine bragder i luften. Som første kvinne ble hun tildelt «Distinguished Flying Cross» av den amerikanske kongressen.

Siste flytur

I 1936 begynte Amelia å planlegge en jorden rundt-flyging med et modifisert Lockheed Electra. I mars 1937 startet hun sin flytur mot vest, men forsøket sluttet med et krasj på Hawaii. 21. mai var hun og navigatøren Fred Noonan imidlertid i gang igjen, og denne gang fløy de østover fra California til Miami og deretter sydover til Natal i Brasil. Herfra gikk korteste vei over Atlanteren til Senegal, og både det afrikanske og asiatiske fastlandet ble tilbakelagt etter flere mellomlandinger.

Da Earhart og Noonan tok av fra Lae på Ny-Guinea 2. juli, var det meningen å fly til Howland Island og mellomlande her på veien til Hawaii. Flyet kom aldri fram til Howland Island, men forsvant etter at man hadde hørt et par radiomeldinger. Søket etter flyet og spekulasjonene rundt forsvinningen har pågått helt frem til våre dager.

Spekulasjonene fikk ny fart da man på atollen Nikumaroro i det vestlige Stillehavet for et par år siden fant ting, deriblant et sminkespeil, man mener stammer Amelia Earharts fly. Etter nye funn på den lille øya Nikumaroro, planlegges nå en ubåtekspedisjon i dette området for endelig å finne restene av Earharts fly.

ØRN GRAHM

er utdannet jurist, og er lidenskapelig interessert i frimerker. Han skriver om frimerker både i Norge og Norden, og hans artikler er også etterspurt i den engelskspråklige delen av frimerkeverdenen.

INVERTED JENNY

I USA er det etablert en egen nettside som kun tar for seg frimerket «Inverted Jenny». Siden gir detaljerte opplysninger om og salgsresultater for hvert av de 100 frimerkene i det opprinnelige helarket. Se www.invertedjenny.com

Den nakne sannhet

Frimerket som satte USA på ende

Denne historien kom vi over i Kristiansand Filatelistklubbs medlemsblad nr. 4/2015.

I 1930 ga Spania ut en frimerkeserie til minne om at det var 100 år siden maleren Goya døde. Noen av frimerkene viste malerens mest kjente verk, portrettet av hertuginnen av Alba, «Den nakne Maja». Da de første brevene med dette frimerket nådde USA ble det opprør blant konservative amerikanere. «Millioner av uskyldige barn samler frimerker», gispet en borger, overveldet av Majas utilsørte skjønnhet. Flere kongressmenn reiste krav om at post med dette frimerket ikke burde slippes inni landet. Slik ble det ikke, posten kom fram!

PINK FLOYD

7. juli feiret Royal Mail Pink Floyd, et av de mest innflytelsesrike og suksessrike britiske bandene gjennom tidene, med en frimerkeserie på 10 frimerker. Det berømte plateomslaget til «Dark Side of the Moon» er motiv på ett av frimerkene.

«Den nakne Maja» ble malt av den spanske kunstneren Francisco Goya i 1797.

Vi gratulerer Lasse Michelsen med frimerkepris!

Verdens vakreste

Lasse Michelsen fikk pris for sitt frimerket.

Frimerket til Bergen Filharmoniske Orkestres 250-årsjubileum ble av en verdensomspennende gruppe motivsamlere kåret til verdens vakreste musikkfrimerke utgitt i 2015. Lasse Michelsen blir tildelt The Yehudi Menuhin Trophy 2016 for sin frimerkekunst. Vi gratulerer!

Årsprodukter 2016

Postens årssett er flotte gaver til så vel frimerkeinteresserte som andre!

Her får du alle årets frimerker, frimerkehefter og førstedagsbrev levert i elegante foldere.

Bestill på posten.no/frimerkebutikken eller på vedlagte kupong.

Årssett frimerker

Alle årets frimerker og miniatyrark er satt inn i en elegant folder med informasjon om utgivelsene på norsk, engelsk og tysk.

Kr 505,-

Årssett frimerkehefter

Alle årets frimerkehefter er satt inn i en folder med informasjon på norsk, engelsk og tysk.

Kr 350,-

Årssett førstedagsbrev

Alle årets førstedagsbrev samlet i en mappe med informasjon på norsk, engelsk og tysk. Årets sett inkluderer også førstedagsbrevet med porto-etikettene som ble introdusert 4. april, og som ikke lenger er i salg enkeltvis.

Kr 632,-

I februar ble Ungdoms-OL arrangert på Lillehammer. I den anledning ga Posten ut to flotte frimerker.

Årbok 2016

Årboken med norske frimerker har vært en suksess helt siden starten i 1988.

Den er fortsatt et unikt oppslagsverk om årets frimerkeutgivelser. Alle årets frimerker og miniatyrark er satt inn i beskyttende klemmomer i boken, som har tekster både på norsk, engelsk og tysk. En glimrende gaveidé, enten til deg som samler, eller til noen du kjenner!

Kr 505,-

31

Frimerkeutstillinger

Høsten avsluttes med fire utstillingskort

Posten deltar også i år på utstillingene Internationale Briefmarken-Börse i Sindelfingen og Salon d' Automne i Paris. Drammens Filatelist-Klub fyller 90 år, og 11.-13. november er Drammen vert for frimerkeutstillingen Drafnia 2016. Utstillingsåret avsluttes denne gang i den kinesiske byen Nanning, hvor den asiatiske frimerkeutstillingen China 2016 avholdes i perioden 2.-6. desember.

Bestill i vår nettbutikk
posten.no/frimerkebutikken

Int.Briefmarken-Börse | 27.-29.10.2016

Fra 27. til 29. oktober ble den tradisjonsrike Internationale Briefmarken-Börse avholdt i Sindelfingen utenfor Stuttgart. Motivet på utstillingskortet og det personlige frimerket er en skulptur av kunstneren Horst Antes.

Frimerke: kr 17,50

Utstillingskort: kr 26,-

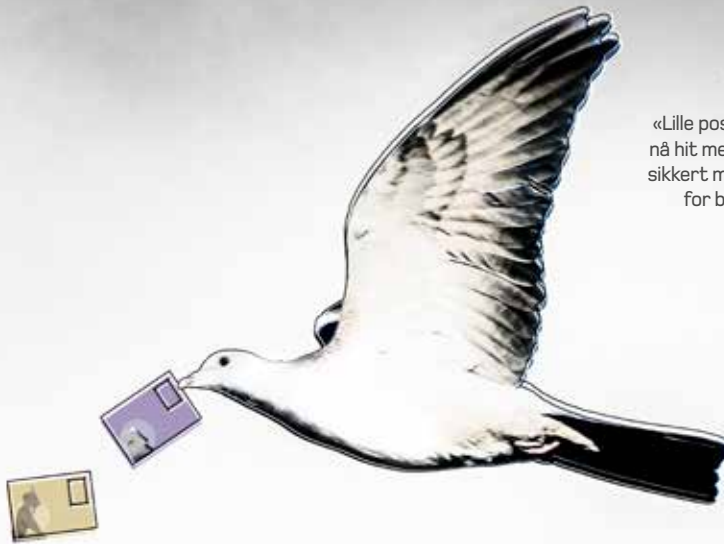
Salon d' Automne | 03.-06.11.2016

Høstens store frimerkebegivenhet i Paris gikk av stabelen 3.-6.november. På utstillingskortet og det personlige frimerket ser vi en vannkaster, en karakteristisk detalj fra kirken Notre Dame.

Frimerke: kr 17,50

Utstillingskort: kr 26,-

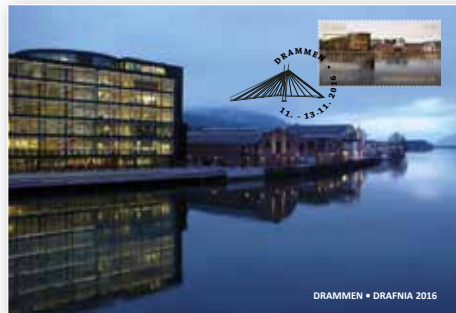

«Lille postbud min due, kom
nå hit med ditt brev. Det er
sikkert mine utstillingskort,
for bestilling jeg skrev»

Drafnia 2016 | 11.–13.11.2016

Posten var med på utstillingens
åpningsdag 11. november, som også var
utgivelsesdag for årets siste frimerker og
for årsproduktene. På utstillingskortet ser
vi Papirbredden og Union brygge. Kortet er
frankert med frimerket utgitt til Drammens
200-årsjubileum i 2011.

Utstillingskort: kr 26,-

China 2016 | 02.–06.12.2016

Den 33. asiatiske internasjonale frimerke-
utstillingen avholdes i den sør-kinesiske byen
Nanning fra 2. til 6. desember. Som motiv
på utstillingskortet vårt har vi valgt et flott
kveldsbilde fra vertskapsbyen. Kortet er
frankert med NK 1865, 20 kroner Posthorn.
Kortet er i salg fra 2. desember.

Utstillingskort: kr 26,-

Album til førstedagsbrev

Det er viktig å oppbevare samlingen sin på best mulige måte.

Albumpermen Vario er spesialprodusert med Postens logo i pregetrykk på ryggen. En praktisk ringbindløsning gjør det enkelt å sette inn blader i permen. Den leveres med egen beskyttelseskassett.

Du kan også få permen i stor utførelse med plass til flere blader. Denne permen har produsenten Leuchtturms logo i gullpreg på albumryggen.

Vario perm m/postlogo kr 349,-

Vario perm (stor) kr 489,-

Pakke med 5 blader til førstedagsbrev kr 59,-

Bestill på posten.no/frimerkebutikken
eller på vedlagte kupong.

Album til samlersett og årssett

Albumpermen Royal passer
utmerket til oppbevaring av
samlersett og årssett.

Den leveres med egen beskyttelses-
kassett og produsenten Leuchtturms
logo i gullpreg på albumryggen.

Royal perm kr 459,-

Pakke med 5 blader til
samlersett/årssett kr 79,-

Bestill på posten.no/frimerkebutikken
eller på vedlagte kupong.

Julekort: Nissen kommer!

Julekort med verdensporto i salg nå.

På årets stemningsfulle julekort ser vi nissen og reinsdyret ankomme ei stue i fjellheimen. Kortet er ferdig frankert med verdensporto. Motivet på førstedagsstempelet er en julelykt.

Kr 26,-

Bestill på posten.no/frimerkebutikken
eller på vedlagte kupong.